
[p1]

27, Robianostraat,
Brussel, 12 Augustus 1887,

Hooggeachte heer Guido Gezelle,

Ik zend U hierbij de laatste afleveringen der "Halle" met verzoek een oogslag te willen werpen op "Vak- en Kunstwoorden."¹

In beide laatste artikelen heb ik de "wegen" behandeld. Ik weet dat het werk niet volledig is; juist om die reden hoop ik dat Gij mij uwe aan- en opmerkingen niet sparen zult.

In de volgende afleveringen, verschijnen "de spoorweg- en andere wagens in Vl.-België gebruikt" met uitzondering der eigenlijke rijtuigen (voitures); dat verschijnt binnen eenige weken.

Wij hebben gisteren, in de taalkamer, slechts eenige woorden met elkander kunnen spreken. Ik wil U echter een denkbeeld geven van hetgeen ik, in de 8 à 9 laatste jaren, verzameld heb, en, langzamerhand, hoop uit te

[p2]

Geven. Over de "spoorwegen, posterijen en telegrafien" heb ik nu, op zijn minste geschat, zoowat als 70.000 vakwoorden. Omtrent het Zeewezen, de bouwwerken, de vischvangst, den akkerbouw, de scheepvaart op onze binnenwateren, de ambtelijke of bestuurlijke taal, de beeldhouwerij, enz., ben ik deels aan 't rangschikken, deels aan het inzamelen. Voor de trapmakerij, de molenarij, het kantwerken ontbreken mij de plaatselijke uitdrukkingen uit sommige streken. Ik vermeen U dat gezegd te hebben.

Veel gewicht hecht ik aan die uitdrukkingen; want, al staan zij, of sommigen, in de [*Noord Nederlandsche*] woordenboeken als 't ware gebrandmerkt met een afkeurend "[*Zuid-Nederlandsch*]", een "gewestelijk" of wat al meer, zij, de meesten, moeten onzen taalschat verrijken, de studie onzer moedertaal vergemakkelijken en helpen bevorderen. Wel is waar, kan men

[p3]

.....

1 Twee afleveringen van T. Coopman, Spoor-, steen- en aardewegen. In: Nederlandsche Dicht- en Kunsthalle: (1887-1888), p.172-178; p.225-232

nog niet altijd van die eigenaardige woorden rekenschap houden, b.v.b. niet in ambtelijke vertalingen, en is men wel verplicht bij de Noorderbroeders te nemen wat men kan. Zoo b.v.b. "de kap van een huis". Er zijn daarin een aanzienlijk aantal vakwoorden die geheel verschillen ten onzent en wel van gouw tot gouw, soms van stad tot stad. Dat blijkt ten overvloede uit de vragenlijsten die mij thans, nog niet allen, ingevuld zijn teruggekomen.

Daarom dient alles, zooveel mogelijk, eerst geboekt te worden. Wij, Vlamingen, verkeeren in een tijd van overgang die het beste belooft, als wij maar éénmaal de vervlaamsching van ons middelbaar en, al ware het maar deels, van ons hooger onderwijs kunnen verkrijgen; dan zal het geboekte te goeder ure gekomen zijn, de spraakmakende gemeente weten te schiften en te kiezen.

Jammer is het dat velen onzer dien tijd van overgang, dien tijd die beslissen moet over onze toekomst, niet goed begrijpen; niet vatten dat de plicht van het

..... [p4]

huidige geslacht hoofdzakelijk moet bestaan "in het leggen der grondslagen", zoowel op het gebied van den "taalstrijd", als op dat van "taal- en letterkunde."

Dat is - misschien bedrieg ik mij - mijne innige overtuiging die mij, 8 à 9 jaren geleden, aanspoorde om den besproken arbeid aan te vatten. En meer en meer wordt het mijne overtuiging dat wij, Vlamingen, - eenige jaren technisch hooger onderwijs waren voldoende — éénmaal het Noorden zouden overvleugelen, Ons volk is jong; er zit nog pit en kracht in; het heeft - wat men ook zeggen moge - geestdrift te over, en ik meen dat het - mocht het nog eene halve eeuw vrede en vrijheid genieten en met een beetje hoogere, maar vlaamsche leiding — vatbaar zou zijn voor eene buitengewone uitzettingskracht, eene aanzienlijke verruiming - wie weet? - van zijn taalgebied.

Dat doet mij gedenken dat ik slechts 1 n^r heb van "Onze oude taal"; ik bedoel het blad dat Gij over ons taaleigen in [Fransch]-Vlaanderen uitgeeft. Wilt gij

..... [p5]

zoo goed zijn den drukker te verzoeken mij in te schrijven en de verschenene n^{rs} te sturen?

Zoudt gij mij niet kunnen zeggen voor mijnen Taalstrijd Hier en Elders, Deel IV² hoe het nu eigenlijk gesteld is met onze moedertaal in [*Fransch Vlaanderen*]? Gaan wij daar inderdaad aanhoudend achteruit; is er toch geene hoop op behoud of redding mogelijk? - Sprak de Nieuwe Rotterdamsche Court waarheid van dien "Verloren Hoek."? Of heeft Winkler beter gezien?

Hoe het zij, ik wenschte over den toestand aldaar iets volledigs, iets waars te kunnen schrijven in mijnen "Taalstrijd". Gij hebt werk genoeg, bij de vleet; maar gij telt in die streken vele vrienden, in steden en dorpen. Zou ik mij, met uwe aanbeveling, tot die heeren mogen wenden met verzoek om nauwkeurige inlichtingen?-

Ik dank U vooraf en druk U, hooggeachte Heer Gezelle, de hand van harte.

Uw [*dienstwillige dienaar*]

Theo. Coopman

N.B. Mij³

..... [p6]

N.B. Mij ontbreekt insgelijks een n^r van Loquela. Ik durf niet zeggen dat ik het niet ontvangen heb. Het is misschien ten mijnent zoek geraakt. Het ontbrekende n^r is: n^r 11 - 1887.

Zaterdag, 13 Aug^s 1887.

Deze brief was heden morgen blijven liggen. Ik miste hem bij het ter post bestellen van anderen. Bij mijne tehuiskomst heden namiddag, vond ik hem terug en daarnevens de beide gedrukte lijsten met de woorden gebruikt in de posterij.

Wat zijt gij gelukkig dat zoo maar te kunnen drukken! Ik ben verplicht lijsten van dien aard te "chromographieeren" en zelfs met de pen uit te schrijven.-

Ik ben te uwen dienste. Wees zoo goed mij nu te zeggen wat gij verlangt. Ik moet U vooraf verwittigen dat U veel - van 't Fransch en 't [*Nederlandsch*] - ontbreekt. - Wenscht gij dat ik het aanvulle?-

.....

2 De Taalstrijd, hier en elders. Rubriek in de Nederlandsche Dicht- en Kunsthalle van Th. Coopman en V. dela Montagne, na 1897 afzonderlijk voortgezet door Th. Coopman tot in 1904

3 Coopman verwijst hier naar de N.B. op de volgende pagina, vandaar de herhaling

Uw

Theo. Coopman

Briefbeschrijving

Verzender	Coopman, Theofiel
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	12/08/1887
Verzendingsplaats	Brussel (Brussel)
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van de aanhef.
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van de aanhef.
Gepubliceerd in	Gezelle-briefwisseling 1: Verzameling archief en museum voor het Vlaamse cultuurleven Antwerpen / door R.F. Lissens. - Antwerpen : De Nederlandsche Boekhandel, 1970, p.31-33

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	dubbel vel en enkel vel, 208x131 wit, rechthoekig geruit papiersoort: 6 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	5865
Bibliotheekrecord	https://brugge.bibliotheek.be/detail/?itemid=library/v/obbrugge/gezelle12177

Inhoud

Incipit	Ik zend U hierbij
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	12/08/1887, Brussel, Theofiel Coopman aan [Guido Gezelle]
Editeur	Rik Van Gorp; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2023
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.

Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
